

Tillbakablick

Ekvationsystem

$$A\vec{x} = \vec{b}$$

↑
koefficientmatrix

↑
högerled

Totalmatrix

$(A | \bar{b})$

Löste med hjälp av
radoperationer

Algoritm;

Gausselimination
(Gauss-Jordan)

Gausselimination

↪ trappform

Gauss-Jordan

↪ reducerad

trappform

(nollor ovanför de
ledande ettorna)

Skillnad mot boken;
här hade vi
ledande ettor
i boken
"pivotelement"
(kan vara $\neq 1$)

Ölika lösmängsmängder

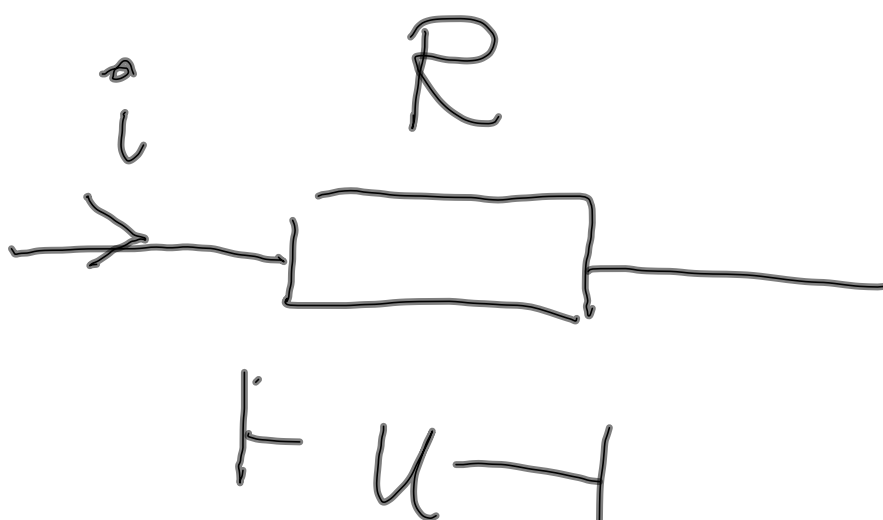
• en unik lösning

• oändligt många
(införa parametrar)

• ingen lösning alls

Exempel

Tre mätningar

$$(u_1, \bar{v}_1) \rightsquigarrow \begin{array}{c} u_1 \\ \bar{v}_1 \end{array}$$

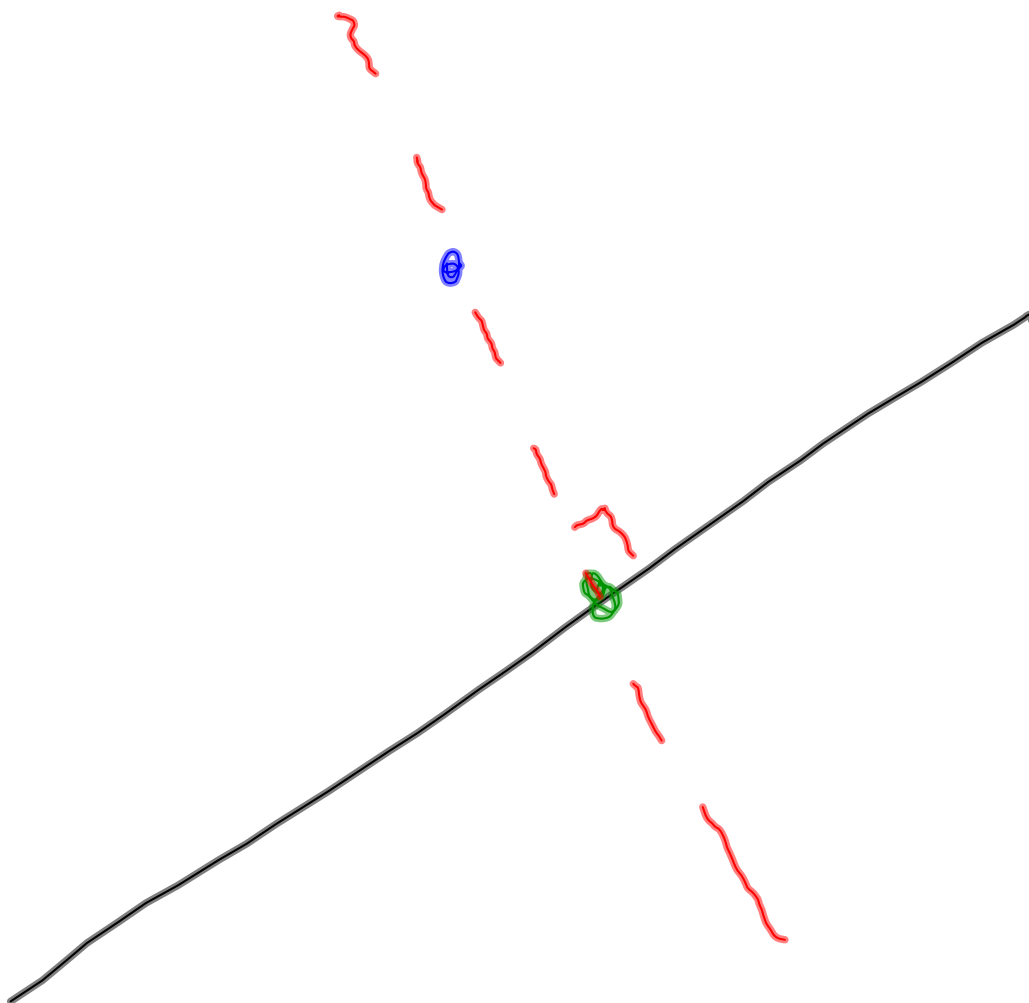
$$(u_2, \bar{v}_2) \rightsquigarrow \begin{array}{c} u_2 \\ \bar{v}_2 \end{array}$$

$$(u_3, \bar{v}_3) \rightsquigarrow \begin{array}{c} u_3 \\ \bar{v}_3 \end{array}$$

Naivt, Ta medel-
värdet

$$R \approx \frac{1}{3} \left(\begin{array}{c} u_1 \\ \bar{v}_1 \end{array} + \begin{array}{c} u_2 \\ \bar{v}_2 \end{array} + \begin{array}{c} u_3 \\ \bar{v}_3 \end{array} \right)$$

Närmast

nov 16-13:20

$$\begin{cases} i_1 R = u_1 \\ i_2 R = u_2 \\ i_3 R = u_3 \end{cases}$$

$$\left(\begin{array}{c|c} i_1 & u_1 \\ i_2 & u_2 \\ i_3 & u_3 \end{array} \right)$$

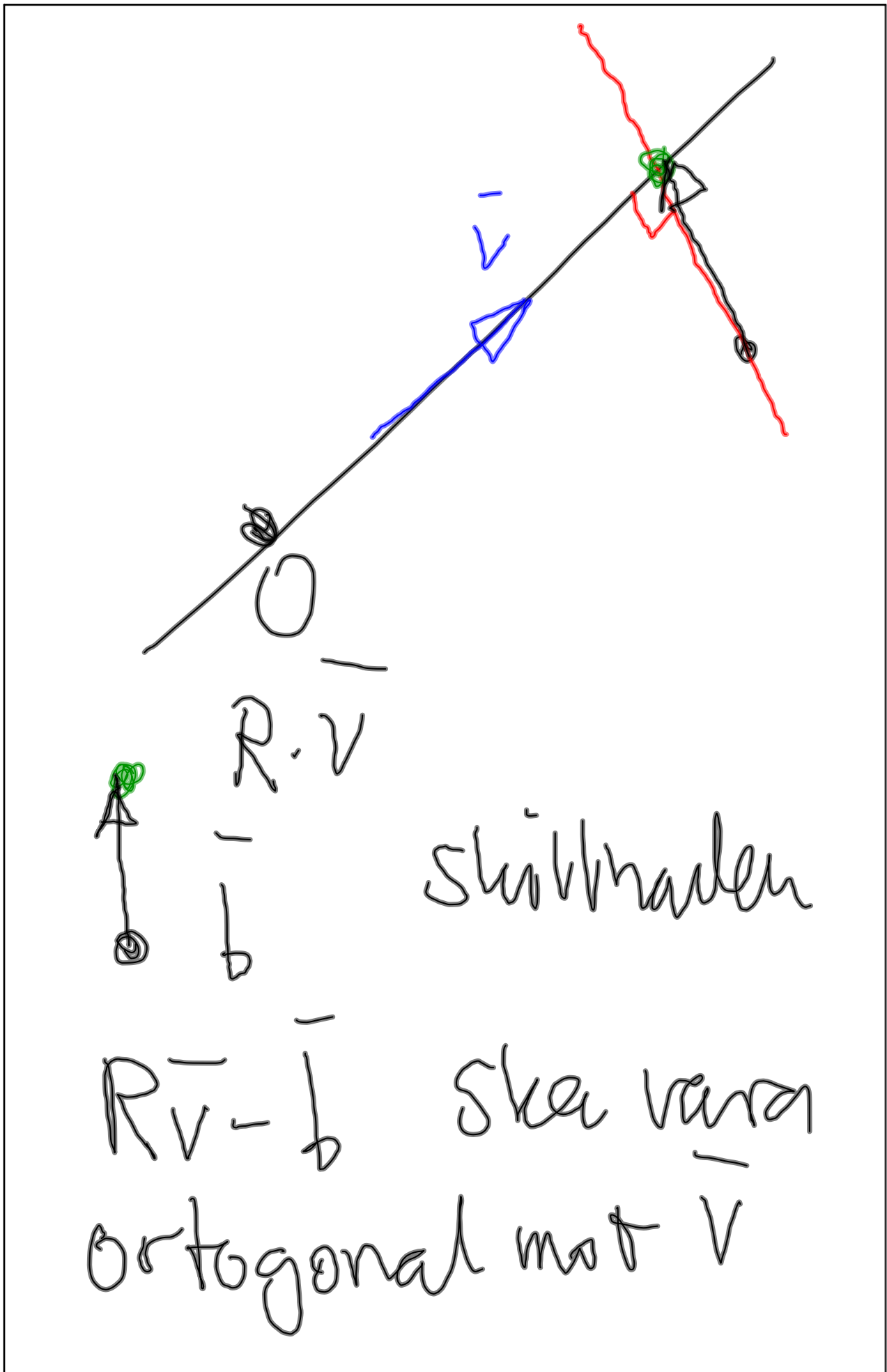
eller

$$\begin{pmatrix} i_1 \\ i_2 \\ i_3 \end{pmatrix} (\mathcal{R}) = \begin{pmatrix} u_1 \\ u_2 \\ u_3 \end{pmatrix}$$

Vänsterled är
en linje med
riktningsvektor

$$\vec{v} = \begin{pmatrix} i_1 \\ i_2 \\ i_3 \end{pmatrix}$$

Vill hitta en
punkt på linjen
som ligger så
nära $b = \begin{pmatrix} u_1 \\ u_2 \\ u_3 \end{pmatrix}$
som möjligt.

nov 16-13:25

$$(R\bar{v} - \bar{b}) \circ \bar{v} = 0$$

$$(Ri_1 - u_1, Ri_2 - u_2, Ri_3 - u_3)$$

$$\circ (\bar{i}_1, \bar{i}_2, \bar{i}_3)$$

$$= (Ri_1 - u_1)\bar{i}_1 + (Ri_2 - u_2)\bar{i}_2$$

$$+ (Ri_3 - u_3)\bar{i}_3$$

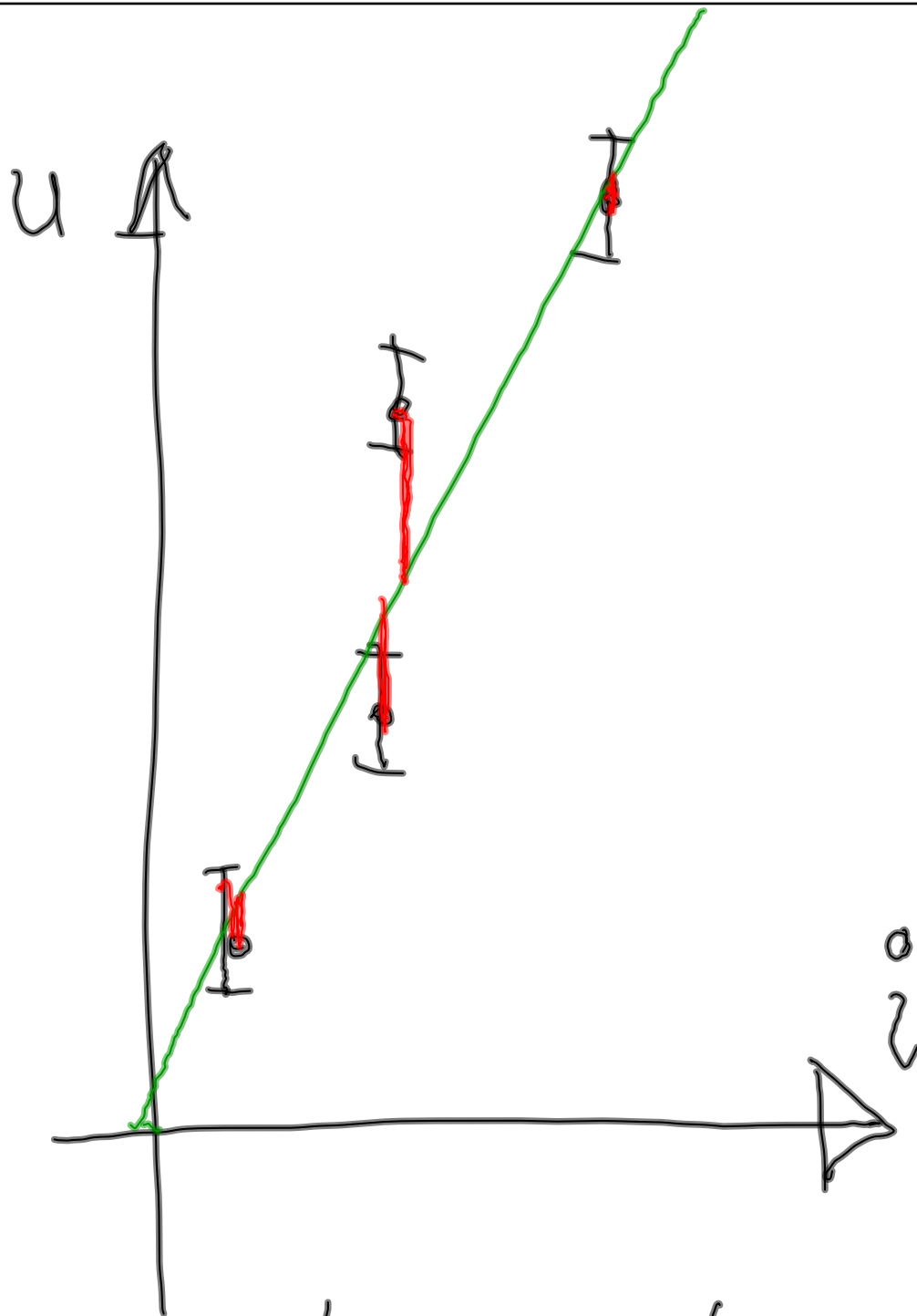
$$= R(i_1^2 + i_2^2 + i_3^2)$$

$$= u_1 i_1 - u_2 i_2 - u_3 i_3$$

Vill att detta

ska vara noll!

$$R = \frac{u_1 i_1 + u_2 i_2 + u_3 i_3}{i_1^2 + i_2^2 + i_3^2}$$

Minsta kvadrat

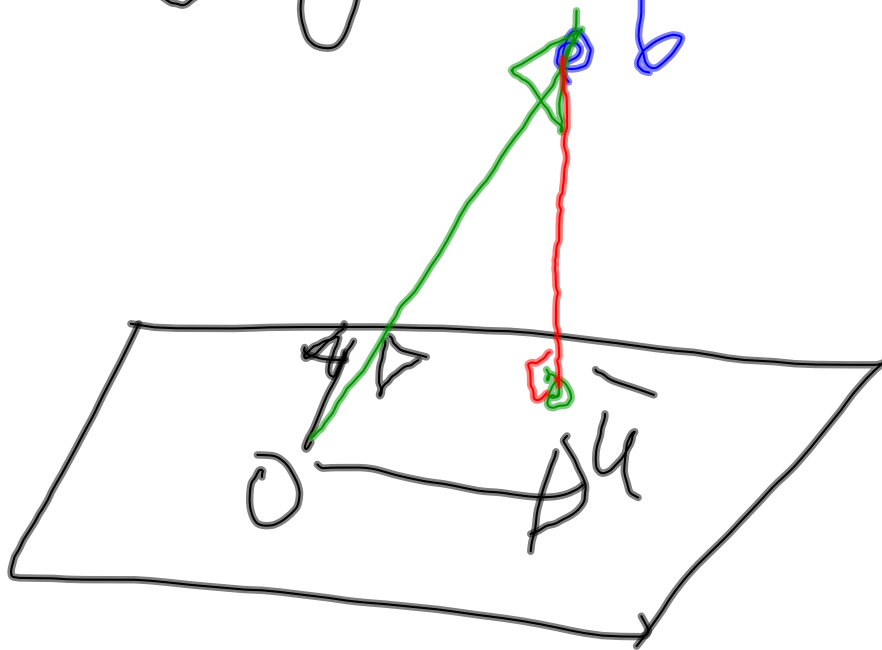
betyder minst
Summan av
kvadraterna av
avvikelseerna.

TVå variabler

$$\begin{cases} a_{11}x + a_{12}y = b_1 \\ a_{21}x + a_{22}y = b_2 \\ a_{31}x + a_{32}y = b_3 \end{cases}$$

$$x \begin{pmatrix} a_{11} \\ a_{21} \\ a_{31} \end{pmatrix} + y \begin{pmatrix} a_{12} \\ a_{22} \\ a_{32} \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} b_1 \\ b_2 \\ b_3 \end{pmatrix}$$

Vi vill hitta punkten
i planet som ligger
så nära $\bar{b}$ som
möjligt

nov 16-13:42

Avvikelsen

$$\bar{b} - x\bar{u} - y\bar{v}$$

ska vara ortogonal
mot planet, dvs
ortogonal mot

både $\bar{u}$ och $\bar{v}$

Vi får två
ekvationer

$$\begin{cases} \bar{u} \circ (x\bar{u} + y\bar{v} - \bar{b}) = 0 \\ \bar{v} \circ (x\bar{u} + y\bar{v} - \bar{b}) = 0 \end{cases}$$

$$\begin{cases} \bar{u} \circ \bar{u} x + \bar{u} \circ \bar{v} y = \bar{u} \circ \bar{b} \\ \bar{v} \circ \bar{u} x + \bar{v} \circ \bar{v} y = \bar{v} \circ \bar{b} \end{cases}$$

$$\begin{pmatrix} \bar{u} \circ \bar{u} & \bar{u} \circ \bar{v} \\ \bar{v} \circ \bar{u} & \bar{v} \circ \bar{v} \end{pmatrix} \begin{pmatrix} x \\ y \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} \bar{u} \circ \bar{b} \\ \bar{v} \circ \bar{b} \end{pmatrix}$$

nov 16-14:10

$$\begin{pmatrix} a_{11} & a_{21} & a_{31} \\ a_{21} & a_{22} & a_{32} \end{pmatrix} \begin{pmatrix} a_{11} & a_{12} \\ a_{21} & a_{22} \\ a_{31} & a_{32} \end{pmatrix}$$

$$\begin{pmatrix} \text{---} & \overline{u} & \text{---} \\ \text{---} & \overline{v} & \text{---} \end{pmatrix} \begin{pmatrix} \text{---} & \text{---} \\ \overline{u} & \overline{v} \\ \text{---} & \text{---} \end{pmatrix}$$

Samma sak som
att multiplicera
hela det ursprung-
liga system

$$AX = \bar{b}$$

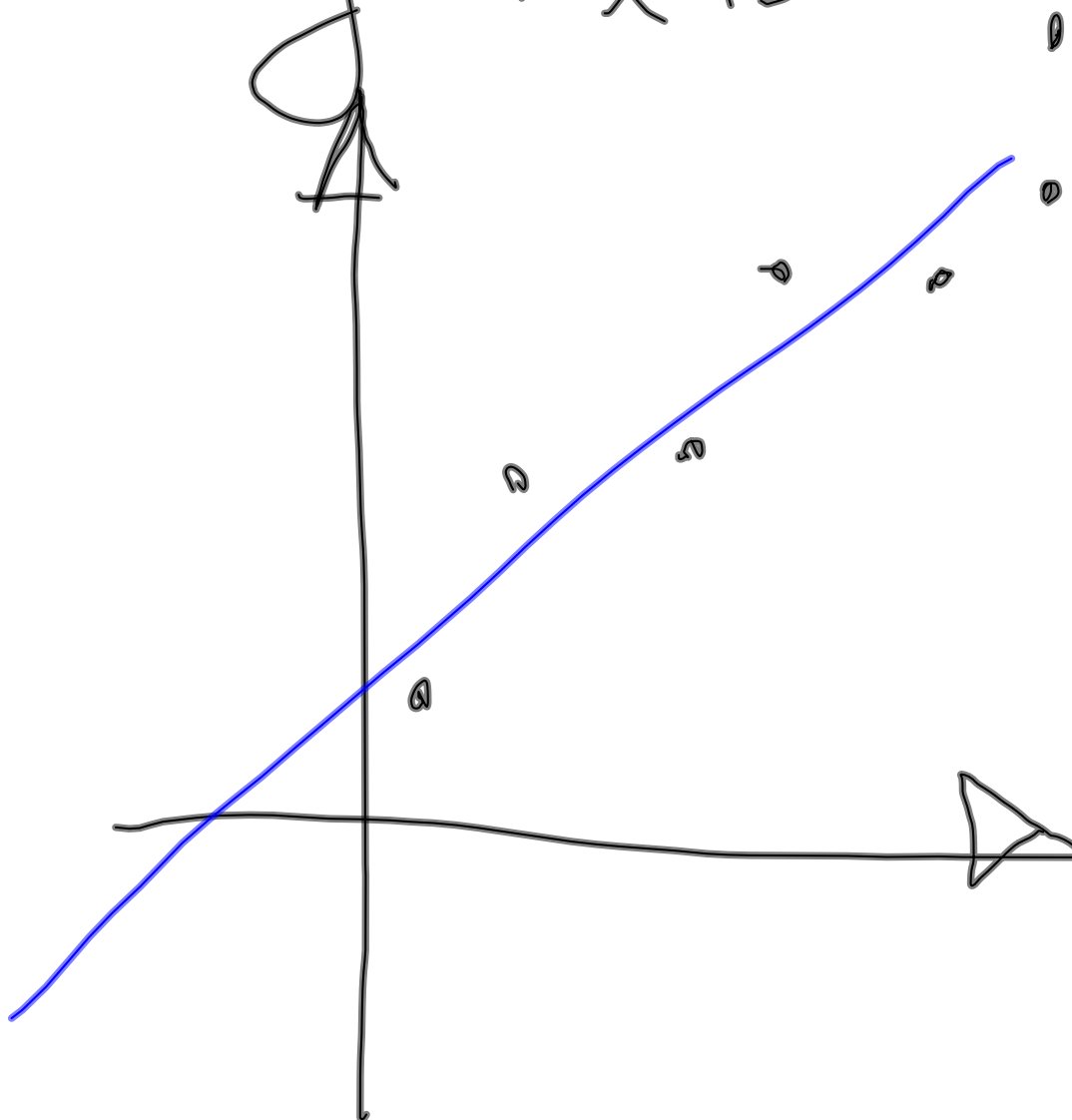
med A^t till vänster

$$\rightarrow A^t A \bar{x} = A^t \bar{b}$$

Anpassa linje

$$y = kx + l$$

nov 16-14:16

$$\begin{pmatrix} x_1 & x_2 & \dots & x_n \\ 1 & 1 & 1 & 1 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} x_1 & 1 \\ x_2 & 1 \\ \vdots & \vdots \\ x_n & 1 \end{pmatrix} \\
 = \begin{pmatrix} x_1 + x_2 + \dots + x_n & x_1 + x_2 + \dots + x_n \\ x_1 + x_2 + \dots + x_n & n \end{pmatrix} \\
 \begin{pmatrix} x_1 & x_2 & \dots & x_n \\ 1 & 1 & 1 & 1 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} y_1 \\ y_2 \\ \vdots \\ y_n \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} \\ \\ \\ \end{pmatrix}$$

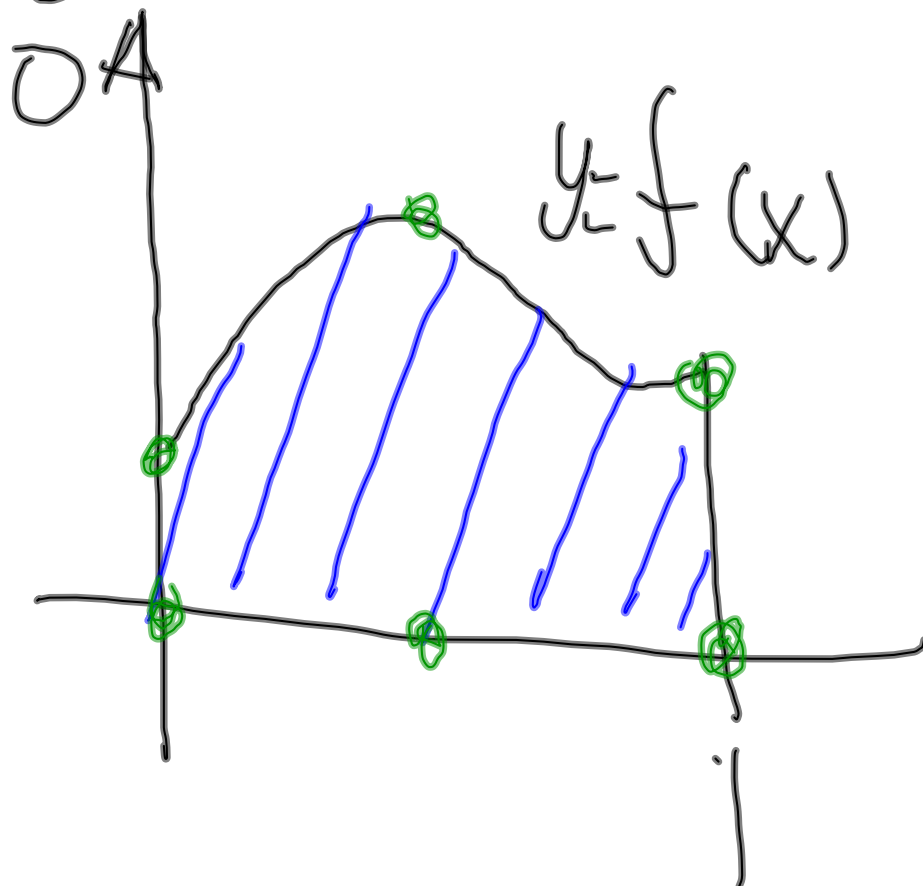
nov 16-14:18

$$\begin{pmatrix} x_1 y_1 + x_2 y_2 + \dots + x_n y_n \\ y_1 + y_2 + \dots + y_n \end{pmatrix}$$

Exempel

Integraler

$$\int f(x) dx$$

nov 16-14:25

Försök approximera

$$\int f(x) dx$$

o
med

$$af(0) + bf(0,5) + cf(1)$$

Börja med enkla
funktioner

$$f(x) = 1, f'(x) = x$$

$$f(x) = x^2, f'(x) = x^3$$

$$\int_0^1 x^h dx = \left[\frac{x^{h+1}}{h+1} \right]_0^1 = \frac{1}{h+1} - 0 = \frac{1}{h+1}$$

Om a, b, c ger
 rätt svar för
 $1, x, x^2, \text{ och } x^3$

Så är

$$\left\{ \begin{array}{l} a + b + c = 1 \\ 0 \cdot a + 0,5b + c = \frac{1}{2} \\ 0 \cdot a + (0,5)^2 b + c = \frac{1}{3} \\ 0 \cdot a + (0,5)^3 b + c = \frac{1}{4} \end{array} \right.$$

Totalmetris

$$\begin{pmatrix} 1 & 1 & 1 & 1 \\ 0 & 2 & 1 & 2 \\ 0 & 4 & 1 & 3 \\ 0 & 0 & 1 & 4 \end{pmatrix}$$

Vi kan skriva upp
normal-ekvationen:

$$A^t \bar{A}x = A^t \bar{b}$$

$$\begin{pmatrix} 1 & 1 & 1 \\ 1 & 25/64 & 15/8 \\ 1 & 15/8 & 4 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} a \\ b \\ c \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 1 \\ 131/96 \\ 25/12 \end{pmatrix}$$

Vi kan lösa
med Gausseliminering

Matrisen ger

$$\left(\begin{array}{c|c} a & 1/6 \\ b & 2/3 \\ c & 1/6 \end{array} \right)$$